

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

An diues Lazarum viderit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

VERSVS 24.

Et ipse clamans dixit: Pater Abraham, miserere mei & mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti sui in aquam & refrigeret linguam meam qui crucior in hac flamma.

QVÆSTIO I.

An diues clamarit?

§. 1. Non fuisse clamorem sonitu vocis ad Lazarum pertingentem, res ipsa docet, non enim corpus erat, sed animæ spiritualis erat vociferatio, quæ indicabat, quod solet vox humana. Christus corporatis actionibus spiritualia exponit, ideoque & non procul aberat sinus Abraham a loco inferorum, aut quasi non procul distet; colloquium infuiti fingitur. Veræ tamen vocis sonus esse potuit, quem anima aëris collisione non minus edere, quam Angeli & demones possunt. Magna poena magnam vocem reddebat. Syrus habet פֶּתַח לַאֲבִרָה וְלַאֲבִרָה פֶּתַח וְלַאֲבִרָה פֶּתַח וְלַאֲבִרָה פֶּתַח. Quæ etiam pro dicitur, quia habet פֶּתַח וְלַאֲבִרָה.

§. 2. Quæ verò sint rationes, quibus mutuo Angeli vel animæ separata sibi voluntatem & sententiam manifestant, Theologi certant, & adhuc sub iudice lis est. Omnes verò ita eâ de re disputant, ut aliorum coniecturas faciliè destruant, suas stabilire non possint.

QVÆSTIO II.

Quid petierit ab Abraham?

§. 1. Ad Abrahamum preces conuertit, non Lazarum; Abraham enim velut princeps appellatur. Patrem appellat ipse Isaac, filius Abraham, sed secundum carnem, non ex fide.

Id verò difficile est, quomodo petierit poenæ qualemcunque leuationem, cum certo sciret, nec liberari se posse, nec dolorum acerbiteriam minui. Non enim damnati vel à Deo, vel à sanctis suppliciorum mitigationem orant, certi iudicio Dei immutabili omnia constituta, & tormenta, & tormentorum modum.

§. 2. Quorundam est, nec omnino rejicienda responsio. Christi propositum fuisse ostendere, diuitem eguisse pauperis auxilio, nihil tamen consecutum, negari guttam ei, qui negavit micam. Verum tamen difficilis est ratio, siue verè petiuit, siue parabolice res narratur. Si verè ad refrigerium guttulam rogauit. Spes ergo nonnulla fuit consequendi; homo enim improbus nunquam rogaret inimicum, quod sciret non posse concedi. Si parabola est, non multo est minor difficultas; Non enim id quod fieri non solet, nec potest, in parabola recenseretur. Parabola enim ex illis sumitur, quæ fieri possunt.

§. 3. Parabolicè illa dici existimo. Nec enim tantum parabola illarum est rerum, quæ fieri solent, sed etiam, quæ ad aliarum, quæ sunt, similitudinem finguntur, ut cum ligna eum vngere super se regem. Hic igitur affectus animæ damnata exprimitur quæ optaret vel vna guttula linguam refrigerari, vnam dicit,

inferno, ex quo patet, non referri infernum, ad verbum sepeliendi.

Sepultura diuitum in inferno: Ezech. 32. Ibi Assur & omnis multitudo eius: in circuitu illius sepulchra eius: omnes in terra facti, & qui ceciderunt gladio, &c. Augustinus vnamque lectionem habet.

Eleuans oculos: nam ante diuersi erant vanâ opinionum opinione, ut Chryostom. Mihi est, & inde oculos sustulit.

VERSVS 23.

Eleuans autem oculos suos, cum esset in tormentis vidit Abraham à longe & Lazarum in sinu eius.

QVÆSTIO I.

An diues Lazarum viderit?

§. 1. Tertullianus libr. de animâ capit. 7. hinc docuit animam corpoream esse. Quantum ad philosophos satis hæc, quia quantum ad nostros ex abundantia, quibus corporalis anima in ipso Euangelio relucebit. Dolens apud inferos anima cuiusdam, & punitur in flamma, & cruciatur in lingua, & de digito anime scilicet implorat solatium toris, imaginem existimas exitum illum pauperis leuitatis, & diuitis mentis? & quid illic Lazari nomen, si non in veritate res est? Sed etsi imago credenda est, testimonium erit veritatis. Si enim non haberet animam corpoream, non caperet imago anime ignem corporis: nec mentiretur de corporalis membris scriptura, si non erant. Et de resurrectione carnis cap. 17. Nos autem ANIMAM corporalem, & hic profitemur, & in suo volumine probamus, habentem proprium genus substantiæ, soliditatis, per quam quid sentire & pati possit. Nam & nunc animas torqueri, foueri, & puniti, licet nudas, licet adhuc exules carnis, probant Lazari exemplum. Contra Augustinus libr. 4. de anima & eius origine. Claudianus libr. 3. de statu animæ cap. 9. aduersus Faustum. Nyssen. lib. de animâ, & resurrectione. Vide & Augustinum libr. 10. de Genesi ad litteram. Fulgent. lib. 2. de fide. Non dixit Tertullianus corpus, quomodo Hilarius, Hieronymus, Cassianus, interdum pro substantiâ accipiunt corpus, sed effigiatam & coloratam colore lucido, & aëreo illustrem. Tertullianus verò nisi corpus esset, nihil esse putauit, eo deductus per uisiones scimitram Montanisticaum, libr. de animâ, cap. 9. Valde admirati sunt in Tertulliano tam puerilem errorem viri docti, neque enim intellectionem suam & discursum corpora dicere, neque nihil ponere. Verum ita demerantur, quos hæresis semel ambuit.

§. 2. Vidit igitur Lazarum diues, oculis intelligentie, seu visionis intellectualis, quali Angeli corpora & spiritus intuentur. Verè autem vidit, non sensu corporis, sed acie mentis. Quæ ex re discimus beatorum gloriam à damnatis, & damnatorum poenas à Beatis videri; quamuis enim Abraham & filij eius nondum gloriâ donati essent, rationi tamen consentaneum est, non cœli cœlites, Dei visione donatos, quod patebat eis, qui ad eam aspirabant. Videbunt igitur impiorum poenas, & fumum tormentorum ascendentem in sæcula sæculorum.

§. 3. Nec tamen ideo flamma Metaphorica est, si membra diuitis improprie sumuntur; nam & Diabolo paratus est ignis, nec corpus tamen habet, sed substantia spiritualis mirabili modo ab igne torquetur, quæ de Augustinus, & ego alio loco.

QVÆSTIO I.

Locutio Angelica.

Abraham pater diuitis.

Damnati non solent orare sanctos.

Parabola etiam de illis que non sunt sumuntur.